

Bavariae Sanctae Volvmen ...

Rader, Matthäus

Monachii, M.DC.XXIV.

S. Gamelbertvs Sev Amelbertvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79699](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-79699)

S. GAMELBERTVS

SEV AMELBERTVS.

sub 1300.
Brusch. in Chron.
Monast. M. S. p. 13.
Avent.
Vels. l. 6 MS. p. 14.
Videctionem S. Vthonis
infra.
Wolfg. Selender p.
40.

GIC, ut Metensis cœnobij aiales docent, ex nobili stirpe oriundus, primam & florentem ætatem Marti apud Pinum Caroli M. patrem (quamvis inuitus) initiauit, mox rerum cœlestium amore incensus, genus militie non desit sed mutauit, totumq; se ad res diuinas convertit, sacrisque iniciatus, Romanum profectus est, ut SS. Apostolorum limina salutaret, martyrumque vestigia adoraret. Redux ex itinere infantem sancto fonte, nescio quo casu lustrare coactus, Vthonem dixit, simul præsentiens illum sibi olim in parœcia lux administratione successurum. Gregem suum in Michaelbuechensi pago cis Danubium studiosissime curauit, quoad B. Vtho, quem ipse genitali fonte olim abluerat, peregrè aduenit; cui senio annisque fessus suam parochiam commendauit, & quoadiuit sanctissimæ vitez auctor fuit, adeo ut totius gentis consensu inter cœlites coleretur.

Wolfgangus Selender paulò prolixius Gamelbertum ex monumentis cœnobij ad S. Emmeramnum laudauit:

Gamelbertus, inquit, ex inferiori Banaria, & oppido vulgo Michelbuch, nobilibus & Christianis parentibus natus est & enutritus. is prima floreniæ etatis exercitia virtutibus consecrans, puerorum vitare inepias, & ad sanctitatis opera atque studia animum applicare cœpit. Pater videns puerum liberali indole præditum, industrum, & animosum, militaribus artibus instituendum curauit, ad quod vita genus & institutum cum nulla ratione induci posset, sed & arma militaria, quibus induebatur sepium, semper abjeceret, pravem indigationem patris incurrit, atque a reliquis fratribus viti degener & ignavis frater & delusus, gregem patris pascere jussus est, quod munus, cum non regi terreno sed cœlesti militare statuisset, totumque humilitatis officijs se consecraisset, sedulo & diligenter impleuit.

Accidit autem quadam die in pascua, ut præter morem somno opprimeretur, euigilans inuenit codicem supra pectus jacentem (angelicis procul dubio manibus allatum) quid faceret literarum ignarus? accedit viros & pietate & eruditione celebres, atque ab illis petit in literis instrui, & quid sibi in somni dum pecora patris pasceret, cum libro acciderit, exponit. A quibus una cum literis quas cœlerrim cœpprehendit, ad ampliori pietatem informatus, primum quod didicerat, erat, lingue frenum imponere, atque ab omni verbo otioso abstinere. Sedulus

S. GAMELBERTVS.

R. Sad Jardon f.

Martis oram quondam tristes tacerunt, satelles,
Omnia scilicet Martis promissia, mortis orant.
NULLA FIDES PIETATISQ. VIRIS QUI CASTRA SEQUUNTUR,
Aurea pax, salutem; Mars fere, mortemque vale.

Castra sequor, quez nulli manu dant funera mortis;
Vulnera non faciunt, facta sed arte levant.
Non tamen aut Chiron, aut sum vetus ille Machaon
Vulnera non formi, vulnera curio Stygiis.

Sedulus

DE L'CAMBRESCO

ANTIQUE MUSICO

Sedulus erat custos innocentie, amator continentie, cultor sobrietatis, cupiditas hostis, obrectationis inimicus, persecutor improbitatis. Cumque transmissis adolescentie spacis, id genus polleret virtutibus, humani generis hostis inuidens tam praeclaris conatibus, quodam tempore cum deambularet in nemore solus instigauit mulierem quandam, qua eum de proposituenda castitate vehementer sollicitauit; quam cum sermonibus honestis, pugnque exhortationibus a nefario proposito non posset absterrere, mox in pedes se coniecit, cursuque rapidissimo a fugit. Qua insigni reportata victoria, Deo virginitatem vovit, quam quoque usque ad extreum vita spiritum integrum, inviolatumque seruauit. Itaque sacris initatus, per gradus singulos ascendit ad sacerdotium, quo in statu dignè & laudabiliter seruuis domino, die ac nocte. Paulò post moritur parentibusque inter fratres hereditate & fundis, obtigit ei pagus, in quonatus, & educatus fuerat, cum Ecclesia, ubi ipsem parochi vices & munia obiens magno labore peruigiliique diligentia subditorum salutem promouit. Possessio-nes itaque amplissimas nactus, non in proprios vius, sed magis ut pauperum pupillorumque inopiam ac solitudinem subleuaret, conuenerit, ita ut vere pater pauperum dicimeretur & esset. Hominum necessitatibus non solum pecunia, sumento, vestibus, sed & opere, labore, consilijs, alijsque charitatis officijs succurrerit. Infirorum ante omnia maximam habuit curam. Abstinentia fuit admirabilis; a die quo creatus est presbyter, per quinquaginta & amplius annos ab eis carnium tam quadrupedum quam volatilium omnino abstinuit: pietatem quoque & misericordiam non solum humanae exhibebat nature, sed amore Dei creatoris, omni etiam; que ab ipso facta est creature in tantum, ut si auiculam nido ablatam conspexisset, eam oblato prelio redimeret, liberamque euolare dimitteret. Seruos in cædendis vel apportandis lignis, aut in achoquos graui seruitio laborantes, non permisit foras exire, si aliqua aeris esset inclemens. Septuagenarius amore Christi peregrinari voluit, atque SS. Apostolorum limina visitare, qua peregrinatione devote peracta in regressu ubi ad quoddam diuertisset hospitium, forte fortuito aut potius Dei insinectu, cum eius loci sacerdos non adesset, offerunt viro Dei infantem baptismatis fonte ablendum, quorum fidem & necessitatem intuens, sicut ad benefaciendum & inserviendum promptus erat, puerulum baptizauit atque Vthonem nominauit. Praudens autem in spiritu beatus pater, puerum sanctitate & virtutum splendore magnum futurum, cum possessionum suarum, quas haberet adhuc, hereden constituens, petiit a parentibus, ut cum omni diligentia Vtonem educarent, bonis & Christianis moribus informarent, atque ad omnem pietatem incitarent, sibiique ipsum ubi adoleuisset, transmitterent, prouinciam, patriam, locum, & fundum, ubi inueniri posset, luculenter exponens. Regressus ad propria si unquam alias, tum vel maxime pietatis studijs ardenter incumberet, caput atque arctiore disciplina seipsum constringere voluit. Ac licet haberet

jam mor-

jam mortificatas passiones suas & affectus, carnemque crucifixisset cum viis & concupiscentiis, volant tamen & pedes a discursu cohibere. Quamobrem quatuor sibi crucis fabricauit, & erexit non procul ab inuicem distantes ad ortum solis vnam, ad occasum alteram, tertiam ad meridiem, postremam versus septentrionalem plagam, quarum metas, non nisi semel prætergressus est, quodq; propter proximorum salutem promouendam fecit. Contigit namque, vt quidam capitali odio disidentes, atque ad verbera deuenientes alter alterum vulneraret, ibi tum sanctus pater gratius Deo existimans, discordantes & tumultuantes impatem redigere, quam proprie studere pietati, arrepto baculo cursu senili vt potuit, predictos terminos prætergressus, in medium pugnantum, ira, rabiique effervescientium se coniecit, quos seiungens non prius dimisit, nisi datis inuicem dextris reconciliarentur firmamque pacem stabilirent. Proprios etiam seruos, siue subditos disidentes animis aut litigantes, si non potuit sedare salutaribus monitis, pecunias vestesque obtulit: si nec muneribus placarentur, liberos abire permisit cum liberis: Melius esse, inquiens, immoritam libertatem concedere talibus, quam Deum offendere, contentiosos & obstinatos in peccato tolerando: ipse cum omnibus pacem habuit, neminem coto vita tempore aut verbo lesit aut facto offendit. Humilitate præterea valde fuit conspicuus, que non in moribus & conuersatione tantum sed etiam in habitu, qui erat simplicissimus, eluxit. Aedes paternas cum haberet sumptuosas & splendide extrectas, noluit inhabitare, sed vilen domunculam non procul ab Ecclesia sibi erigens, dies nocte que cum lacrymis Deum inibi pro salute proximorum orabat. Sacratissimo Quadragesime tempore nunquam in publicum processit, semperque latuit, neque alicuius presentium ferre voluit adeo in pietate rerumque celestium meditatione absorpus, singulis diebus sacrum missa officium dixit, interie etiam velo, ne laicos ipse conficeret. Diacono sacrosancta Corporis domini sacramenta dispensans curam commisit. Si quispiam ex sacerdotibus peccatorum suorum confessionem facere volisset, huius ipse verba ad senestellam exceptit, salutarique penitentia inuncta dimisit. Ad vesperam refectio panis ater cum sale & aqua erat. Tali modo diebus quadragesima carnem attriuit, quatenus ad pascha purior & vegetor in conspectu domini appareret. Inter haec propheticō spiritu etiam clariuit, multa futurorum præscius intellexit, atque inter haec tempus resolutionis sue. Cum itaque amici & propinqui viderent beatum patrem senio jam venerabilem, viribusque in dies desitui, atque ad aeternam remuneracionis brauium anhelare, communii habitu concilio petierunt, quatenus de successore & pastore animarum subtiluendo cogitaret; quos ille benignè consolans aiebat, Deum sibi ostendisse hanc annum possessionum suarum & rectorem animarum eumque completo anno presentem fore. Elapsa itaque anno venit beatus Vito quem in itinere Romano baptizuerat. Tunc conuocatis amicis & viciniis hilari voce eos compellans, Ecce aiebat, promissum domini quod accepimus; hic vir, hic est, quem superiore anno pertinuit.

tum prædixi, hunc mihi Dominus dedit heredem, & vobis autem pastorem; eum quia per baptismum Deo & Ecclesiae genui, & filium in Christo charissimum & heredem meum esse, palam denuncio, huius monitis & consilijs sedulo & diligenter obtemperabis. Quibus dictis omnia pleno jure in manus Vthoris tradidit & consignauit adstante que amicos huius traditionis testes adhibuit, ipse vero paullo post in lectum decidens infirmari caput. Sciens autem finem viæ jans adesse anima & labeculas salutari confessione expians, sumptuque corporis dominici Sacramento, cursum mortalitatis absoluuit, beatamque animam per manus Angelorum in superas transmisit sedes XVI. Calend. Febr. ubi nunc fruatur perenni vita gloriosus Confessor domini Amalbertus, letatique in caelestium ciuium conubernium se introductum. Claruit non paucis miraculis, inter quæ illud est memorabile, quod die constituto, quo sacrum corpus Ecclesiastice sepultura tradendum esset, cum vehemens glacialis ventus pluvijs mistis insurrexisset, plerique ob aëris inclemiam dubitarent, an tali tempestate progrederent, attamen ubi cerei sunt accensi ferentrumque levatum, mox omnis resedit ventus, pluiaque tam diu suspenſa manxit in aere, donec iusta funebria perfoluerentur, salutaris hostia immolaretur, & quilibet ad propria rediret, tum & ventus & pluia redierunt. quod videntes & uiuersi stupefacti laudabant & benedicebant Deum qui voluntatem timentium se facit, & deprecationem iustorum exaudit. Nota. Vita S. Gamelberti seu Gamulberti habetur Ratisponæ in monasterio S. Emmerammi in membranis: in illo videlicet Codice, ex quo desumpta fuit & descripta vita S. Seuerini

Noricorum Apostoli & à VVelsero
typis tradita.

L

B. ADELIN.